

Stappenplan

Aan de slag! Met deze stappen doorloop je het proces om het schoolplein te vergroenen én te gebruiken.

Opstart

0. Indicatie kabels en leidingen

De initiatiefnemer stuurt een mailtje naar groeneschoolpleinen@zaanstad.nl en vraagt een indicatie kabels en leidingen op. Deze indicatie geeft een goed beeld van de mogelijkheden wat wel en niet kan. Want helaas is het niet mogelijk om overal bomen te planten, de grond zit vol met kabels en leidingen.

1. Het initiatief/idee

Het begint met een initiatief of wens van een leerkracht, ouder, directeur of leerlingen om het schoolplein te vergroenen. Enthousiasme om aan de slag te gaan is de eerste stap!

2. Werkgroep samenstellen

Een schoolplein vergroenen doe je samen. Verzamel een groepje enthousiaste mensen bij elkaar om mee aan de slag te gaan. Denk aan leerkrachten, ouders, leerlingen en groene vrijwilligers. Vergeet ook niet om de schooldirectie erbij te betrekken. Maakt een kinderopvangorganisatie ook gebruik van het schoolplein? Voeg dan ook iemand van deze organisatie toe aan de werkgroep. Door de omgeving te betrekken bij het laten meedenken over het nieuwe schoolplein, creëer je betrokkenheid en eigenaarschap.

3. Plan van aanpak/projectplan

Het maken van een goed plan is belangrijk. Hiermee maak je een goede start met jouw werkgroep en je kunt dit plan gebruiken om geld aan te vragen bij fondsen en de ondersteuning van gemeente Zaanstad. Beschrijf in je plan van aanpak het doel, de stappen en de financiering. Zet op een rij welke subsidiemogelijkheden er voor jullie plein zijn en bekijk wat je nodig hebt om subsidies aan te vragen of fondsen aan te schrijven. In het plan van aanpak neem je ook de communicatie richting de collega's, ouders, leerlingen, de buurt en andere gevoel krijgen dat het 'hun' plein is en hier goed voor willen zorgen.

Ideeën en ontwerp

4. Ideeën verzamelen

Nu begint de volgende fase: ideeën verzamelen! Plan een brainstormsessie waarin de werkgroep en leerlingen hun wensen en behoeften kunnen delen over een groenblauw schoolplein. Vraag je bij het brainstormen af:

- 'Hoe ziet het plein er nu uit en hoe zou het eruit kunnen zien?
- Welke stappen wil je gaan zetten?
- Wil je het hele plein vergroenen of alleen een bepaald gedeelte?
- Wat wil je terug laten komen op het schoolplein?
- Hoe willen de leerkrachten en leerlingen het plein gebruiken?

Bedenk afwisselende en participerende werkvormen om tot zoveel mogelijk ideeën te komen. Loop bijvoorbeeld met elkaar een rondje over het plein en zet vlaggetjes neer. Schrijf op elke vlag een idee voor vergroening en prik deze op de specifieke plek. Een andere manier om ideeën op te doen is om eens een kijkje te nemen bij een school met een groen schoolplein zoals Het Schatrijk & De Piramide in Koog aan de Zaan en de Vrijeschool Zaanstreek in Zaandam.

Vergeet niet om bij het brainstormen leerlingen te betrekken! Zij maken namelijk het meest gebruik van het plein en hebben vaak ook de beste ideeën. Je kunt de leerlingenraad vragen mee te denken, als die er is. Op de website van [Gezonde schoolpleinen](#) vind je ook allerlei werkvormen om leerlingen te betrekken en hun ideeën en wensen voor het plein naar boven te halen.

Wil je inspiratie opdoen over de verschillende maatregelen die je kunt nemen om een groene schoolplein te creëren? Bekijk dan onze [lijst met opties](#) op de website. Je vindt hier allerlei maatregelen die je kan toepassen op het schoolplein om deze te vergroenen en klimaatbestendig te maken.

5. Ontwerper aan de slag

Tijdens de brainstormsessie zijn vast veel ideeën verzameld. De volgende stap is om op zoek te gaan naar een ontwerper die kan helpen met het uitwerken van deze ideeën en behorende wensen. Het is belangrijk om hiervoor een ontwerper en/of hovenier in te schakelen. Bij het ontwerpen en realiseren van een groen schoolplein komt namelijk veel kijken. Het is aan te raden om te werken met een hovenier of een professioneel ontwerper die ervaring heeft met het creëren van groene schoolpleinen. Ontwerpers met ervaring vind je onder andere via [deze website van Springzaad](#).

Er zijn veel ontwerpers en hoveniers die als expert jouw school kunnen helpen. Bij het zoeken naar een expert voor het realiseren van een groen schoolplein, is het belangrijk dat zijn of haar ontwerp bijdraagt aan een natuurlijke speel- en leeromgeving, die voldoet aan:

- Een rijk speellandschap met ruimte voor vrij spel voor kinderen en ruimte voor de natuur om zich te ontwikkelen;
- De speel- en leeromgeving krijgt een natuurlijk karakter;
- Ontwerp, aanleg en onderhoud gebeuren zoveel mogelijk in participatie met kinderen, leerkrachten en ouders.

Wil je een paar kleine aanpassingen aanbrengen op het schoolplein? Dan kun je wellicht ook een handige ouder of buurtbewoner inschakelen die een ontwerp wil maken. Hou er rekening mee dat het inschakelen van een ontwerper geld kost en dat je dit moet opnemen in jullie begroting.

6. Op zoek naar geld

Al eerder heb je gekeken naar financieringsmogelijkheden. Nu het conceptontwerp er ligt, worden de kosten ook duidelijker. De gemeente Zaanstad helpt jullie een beetje op weg met een bijdrage voor de aanleg. Maar er is meer geld nodig. Er zijn allerlei manieren om dit bedrag verder aan te vullen. Meer informatie hierover lees je bij het kopje Financiering op deze website.

7. Concept ontwerp bekijken

Organiseer een bijeenkomst waarin de ontwerper het gemaakte ontwerp kan tonen waarna de werkgroep erop kan reageren. Vergeet ook niet in deze fase weer de leerlingen erbij te betrekken. Ook is het belangrijk om collega's en andere betrokkenen te laten reageren op het ontwerp. Hoe meer input hoe beter! De belangrijkste opmerkingen kunnen weer worden teruggekoppeld in het definitieve ontwerp.

8. Definitief ontwerp

Na de terugkoppeling van de reacties op het concept kan een definitief ontwerp worden gemaakt. Zodra iedereen het daarover eens is, kan de realisatie van het groenblauwe schoolplein echt worden uitgevoerd.

Uitvoeren

9. Beheer- en onderhoudsplan

Maak aan de hand van het definitieve ontwerp, voordat de schop in de grond gaat, een beheer- en onderhoudsplan. Sommige aanpassingen (bijvoorbeeld een nestkastje) vragen niet veel onderhoud, andere aanpassingen (zoals een bessenstruik) vragen om meer onderhoud.

Check ook of je begroting nog klopt of dat deze bijgewerkt moet worden. Stem met de hovenier af hoe je het plein in stappen kunt aanleggen. Ga na welke materialen je nodig hebt en hoe je deze kunt hergebruiken. Dit is duurzaam én scheelt in kosten! Misschien kun je in je eigen netwerk goedkoop of gratis materialen krijgen. Bespreek en leg vast wie wat wanneer doet. Leerlingen, ouders, (buurt)vrijwilligers én de gemeente kunnen allemaal hun steentje bijdragen.

10. Aanleg

Nu wordt het ontwerp werkelijk gemaakt. Dit gaat meestal met behulp van een aannemer of hovenier, maar het liefst ook met leerlingen, leerkrachten, ouders en (buurt)vrijwilligers samen. Zorg bij de aanleg voor een goede coördinatie door het inzetten van vakkundige begeleiding. Ook is het van belang om goed, juist en voldoende gereedschap te hebben. Afhankelijk van de grootte van de aanpassingen, kun je kiezen om met elkaar op één dag aan de slag te gaan.

Gaan er veel en grote dingen veranderen op het plein? Dan is het verstandig en kostenbesparend om de aanleg in fases te doen. Let er hierbij op dat de leerlingen ondertussen nog steeds gebruik maken van het schoolplein. Zorg dus voor een veilige situatie op het schoolplein en eventueel een alternatief om te spelen voor de kinderen tijdens de aanleg. Vergeet ook niet om te zorgen voor lekker eten en drinken. Dat heeft iedereen na het harde werken wel verdiend!

11. Opening

Als het groene schoolplein gereed is, wordt dit natuurlijk gevierd. Een feestelijk opening zorgt voor een vrolijk moment waarop alle betrokkenen met elkaar het succes vieren. Wellicht wil je de pers inschakelen om de opening en het resultaat van het nieuwe plein vast te leggen. Informeer de gemeente Zaanstad hierover, zodat zij hier ook aandacht aan kunnen besteden.

Gebruik

12. Spelen en leren

Een groen plein met afwisselende speel- en leerplekken biedt leerlingen allerlei mogelijkheden voor ontdekken, spelen en leren. In de pauzes is er vrij spel en zijn de nieuwe onderdelen op het plein interessante speelaanleidingen. Houd de eerste tijd met elkaar (leerkrachten, omwonende, ouders, kinderen) bij hoe het schoolplein gebruikt wordt. Schrijf ideeën op voor verbetering en nieuwe wensen. Een groener plein biedt ook aanleiding voor buitenlessen. Niet alleen natuurlessen, maar ook reken- en taallessen kunnen prima buiten gegeven worden. Er is allerlei lesmateriaal beschikbaar. Meer informatie hierover lees je bij het kopje Educatie op deze website. Daarnaast kun je natuurlijk ook (samen met collega's) eigen lessen bedenken.

13. Onderhouden

Het beheer- en onderhoudsplan waarin je hebt vastgelegd hoe het plein wordt onderhouden en door wie, treedt vanaf nu in werking. Hou dit plan goed in de gaten en zorg regelmatig voor een update. Een groen schoolplein zal namelijk voortdurend veranderen door het spelen van de kinderen en door het beheer. Door het goed te onderhouden blijft het meerdere jaren een mooi en aangenaam schoolplein!